

**საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს
სკოპინგის დასკვნა N4**

12.01.2021

საერთო მონაცემები: საქმიანობის დასახელება: ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „მაქს იმპორტი“, ქ. თბილისი, ვაკის რაიონი, დ. წყნეთი, ი. გრიშაშვილის ქ. N 30;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. რუსთავი, მარის არხის III დასახლება, სს „რკინა-ბეტონის“ მიმდებარე ტერიტორია;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 24.11.2020

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: ფიზიკური პირი გიული დარციმელია.

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სამინისტროში შპს „მაქს იმპორტის“ მიერ წარმოდგენილია ქ. რუსთავში, მარის არხის III დასახლების, სს „რკინა-ბეტონის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

2012 წელს საქართველოს გარემოს დაცვის სამინისტროს მიერ შპს „დივას“ ცემენტის წარმოებაზე (ქ. რუსთავი, მარის არხის III დასახლების, სს „რკინა-ბეტონის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე; ს/კ 02.07.02.895) გაიცა №26 (23.07.2012) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა, რომლის საფუძველზეც „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, 2020 წლის 3 სექტემბერს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ გაიცა N2-786 გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება. აღნიშნული გადაწყვეტილება 2020 წლის 24 სექტემბერს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის N2-852 ბრძანებით გადაეცა შპს „მაქს იმპორტს“. 2017 წელს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ შპს „დივას“ ცემენტის წარმოებაზე (ქ. რუსთავი, მარის არხის III დასახლების, სს „რკინა-ბეტონის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე; ს/კ 02.07.02.896) გაცემულია ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა №14 (23.03.2017), რომლის საფუძველზეც 2018 წლის 10 აპრილს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ გაიცა N2-221 გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება. აღნიშნული გადაწყვეტილებაც 2018 წლის 29 ივნისს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის N2-527 ბრძანებით გადაეცა შპს „მაქს იმპორტს“. 2020 წლის 18 ნოემბერს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის

N2-1069 ბრძანებით გაიცა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება შპს „მაქს იმპორტის“ ცემენტის წარმოებაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებების გაერთიანების შესახებ თანდართული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნების საფუძველზე (დასკვნა №26; 23.07.2012; დასკვნა №14; 23.03.2017). წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, შპს „მაქს იმპორტის“ მიერ მოხდა ზემოაღნიშნული მიწის ნაკვეთების (ს/კ 02.07.02.895 და 02.07.02.896) გაერთიანება და ახალი საკადასტრო კოდის მინიჭება (ს/კ 02.07.03.034).

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ქ. რუსთავში, მარის არხის III დასახლებაში, სს „რკინა-ბეტონის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების 4195 მ² ფართობის მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 02.07.03.034), რომელსაც შპს „მაქს იმპორტი“ იყენებს იჯარის ხელშეკრულების საფუძველზე. ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია დაახლოებით 340 მეტრით (სოფ. თაზაქენდი). საწარმოს ტერიტორიის მომიჯნავედ გადის ქ. რუსთავის შიდა საავტომობილო გზა, ხოლო ჩრდილო-აღმოსავლეთით, დაახლოებით 280 მეტრში რკინიგზა. აღმოსავლეთით 110 მეტრში გადის სარწყავი არხი. საწარმოს ჩრდილოეთით ესაზღვრება სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები (ს/კ 02.07.02.910; 02.07.02.911 და 02.07.02.918), დასავლეთით, საწარმოდან 300 მეტრში ესაზღვრება შპს „ჭაიდელებერგცემენტ ჯორჯიას“ ცემენტის ქარხანა და 280 მეტრში შპს „ინდუსტრია კირის“ კირის წარმოების ქარხანა. სამხრეთ-დასავლეთით საწარმო ტერიტორიას ემიჯნება ფიზიკური პირის საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთები (ს/კ 02.07.02.024 და 02.07.02.048) შენობა-ნაგებობებით, ხოლო 80 მეტრში შპს „ბუჩარდას“ საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთი (ს/კ 02.07.02.002) შენობა-ნაგებობებით. საწარმოდან 104 მეტრში შპს „ნიკა 2004“-ს საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 02.07.02.516) განთავსებულია ფეროშენადნობი ქარხანა. საწარმოს აღმოსავლეთით ესაზღვრება შპს „თეიმურაზ ჯანგულაშვილი და კომპანია“ საკუთრებაში არსებული არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი (ს/კ 02.07.02.042), რაზეც საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2021 წლის 6 იანვრის N2-14 ბრძანებით ცემენტის წარმოებაზე გაცემულია სკოპინგის დასკვნა N100 (22.12.2020).

შპს „დივაზე“ 2012 წელს გაცემული №26 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, საწარმოს ტერიტორიაზე გათვალისწინებული იყო 3 ტ/სთ წარმადობის წისქვილის მოწყობა-ექსპლუატაცია და წელიწადში 7200 ტონა პროდუქციის წარმოება. საწარმო უზრუნველყოფილი იყო 2 ცალი სილოსით. 2017 წლის №14 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნების საფუძველზე შპს „დივას“ საქმიანობა მოიცავდა წელიწადში 33280 ტონა ცემენტის წარმოებას, რისთვისაც გათვალისწინებული იყოს 8 ტ/სთ წარმადობის წისქვილისა და 3 ცალი სილოსის მოწყობა-ექსპლუატაცია.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, შპს „მაქს იმპორტის“ მიერ ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება ითვალისწინებს 2017 წლის №14 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებული წისქვილის წარმადობის გაზრდას 8 ტ/სთ-დან

10 ტ/სთ-მდე, ასევე დამატებით, ახალი 10 ტ/სთ წარმადობის წისქვილის ექსპლუატაციას. ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება ასევე ითვალისწინებს 11 სილოსის დამატებას, შესაბამისად საწარმოს ტერიტორიაზე გაზრდილია სილოსების რაოდენობა 16-მდე, რომლებიც გამოიყენება ერთიანი სისტემით. გარდა ამისა, საწარმოში დაგეგმილია სამუშაო რეჟიმის ცვლილება, კერძოდ 2012 წლის N26 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, 3 ტ/სთ წარმადობის წისქვილის მქონე საწარმოს სამუშაო რეჟიმი შეადგენდა 2400 სთ/წ, ხოლო 2017 წლის N14 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად - 8 ტ/სთ წარმადობის წისქვილის მქონე საწარმო - 4160 სთ/წ. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შემდეგ, საწარმო იმუშავებს 24 სთ, წელიწადში 330 დღე (7920 სთ/წ).

წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოში იფუნქციონირებს სულ სამი წისქვილი, მათგან ერთი 3 ტ/სთ (წლიური წარმადობა 23760 ტ) და ორი 10 ტ/სთ (თითოეულის წლიური წარმადობა 79200 ტ) წისქვილი. შესაბამისად, საწარმოს წლიური წარმადობა იქნება 23 ტ/სთ (წელიწადში 182160 ტ). საწარმოში დაგეგმილია ძირითადად 300, 400 და 500 მარკის ცემენტის წარმოება

საწარმოს ტერიტორიაზე ნედლეული (კლინკერი, თაბაშირი და მინერალური დანამატები) შემოიზიდება ავტოტრანსპორტით. ნედლეული ნაყარის სახით, ცალ-ცალკე განთავსდება შესაბამის სასაწყობო ბეტონის მოედნებზე. თითოეული წისქვილის შენობაში დამონტაჟებულია კლინკერის და დანამატების ბუნკერები, რომლებშიც მასალების ჩაყრა ხორციელდება ავტოჩამტვირთველის საშუალებით. მისაღები ცემენტის, ასევე კლინკერის მარკის და დანამატების სახეობის გათვალისწინებით გამოითვლება მასალების მატერიალური ბალანსი. მატერიალური ბალანსიდან გამომდინარე, საწარმოს ოპერატორი ახორციელებს ცალკეული კომპონენტების ბუნკერების ქვეშ არსებულ ტრანსპორტიორზე ნედლეულის დოზირებულ მოთავსებას ავტომატური სასწორის საშუალებით. შეზავებული კომპონენტები ტრანსპორტიორის საშუალებით ხვდება მეორე ტრანსპორტიორზე, რომლის საშუალებით მიეწოდება წისქვილს. დაფქვილი ცემენტი გადაიზიდება ელევატორში, სადაც ემატება ციკლონიდან და სახელოებიან ფილტრებში დაჭერილი ცემენტი და საბოლოოდ თავსდება ცემენტის სილოსებში. საწარმოდან ცემენტი გაიცემა როგორც ნაყარის სახით, ასევე 50 კგ-იან ტომრებში დაფასოებული ფორმით, ავტოტრანსპორტის გამოყენებით.

სკოპინგის ანგარიშში იდენტიფიცირებულია საწარმოს გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები. საწარმოს ფუნქციონირებისას ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული ძირითადი დამაბინძურებელი ნივთიერებებია არაორგანული მტვერი და ცემენტის მტვერი. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, თითოეული წისქვილი აღჭურვილია სამსაფეხურიანი აირგამწმენდი სისტემით: I საფეხური - მტვერდამლექი კამერა 10%-იანი ეფექტურობით; II - საფეხური - ციკლონი 75%-იანი ეფექტურობით და III საფეხური - სახელოებიანი ფილტრები 99.9%-იანი ეფექტურობით. გამონაბოლქვი აირმტვერნარევის გაწმენდის შემდეგ დაჭერილი ცემენტის მტვერი დაუბრუნდება ცემენტის ელევატორს. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, 10 ტ/სთ წარმადობის პირველ წისქვილზე დამონტაჟებულია 3 მ სიგრძის 72 ცალი სახელოებიანი

ფილტრი, 80 სმ დიამეტრის 2 ცალი ციკლონი და დამლექი კამერა ზომებით 1X2X4 მ, ხოლო 10 ტ/სთ წარმადობის მეორე წისქვილზე დამონტაჟებულია 3 მ სიგრძის 56 ცალი სახელოებიანი ფილტრი, 1.60 მ დიამეტრის 1 ცალი ციკლონი და დამლექი კამერა ზომებით 1X2X4 მ. რაც შეეხება 3 ტ/სთ წარმადობის წისქვილს, მასზე დამონტაჟებულია 3 მ სიგრძის 36 ცალი სახელოებიანი ფილტრი, 1.60 მ დიამეტრის 1 ცალი ციკლონი და დამლექი კამერა ზომებით 1X2X4 მ. 10 ტ/სთ წარმადობის ცემენტის წისქვილებიდან წარმოქმნილი აირმტვერნარევი გაწმენდის შემდეგ გაიფრქვევა ატმოსფეროში 11 მეტრი სიმაღლის მილით, რომლის დიამეტრია 0.5 მეტრი, ხოლო 3 ტ/სთ წარმადობის წისქვილიდან 12 მეტრი სიმაღლის მილით, რომლის დიამეტრია 0.3 მეტრი. აირგამწმენდი სისტემისათვის ჰაერის მიწოდება მოხდება საკომპრესორო სადგურიდან. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ცემენტის სილოსებზე ასევე დამონტაჟებული იქნება სახელოებიანი ფილტრები, რომელთა ეფექტურობა იქნება 99.9%.

ვინაიდან საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ ფუნქციონირებს სხვა საწარმოები, მათ შორის, ანალოგიური პროფილის ობიექტებიც, მოსალოდნელია ატმოსფერულ ჰაერზე კუმულაციური ზემოქმედება. დოკუმენტის თანახმად, კუმულაციური ზემოქმედების დეტალურად შესწავლა მოხდება გზშ-ის ანგარიშში. ამასთან, აღნიშნულია, რომ ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების მიწისპირა კონცენტრაციების ანგარიშისას გამოყენებული იქნება მხოლოდ კანონმდებლობით გათვალისწინებული ფონური მახასიათებლები (ქ. რუსთავის მოსახლეობის რიცხოვნობის შესაბამისად) და არ არის განხილული ატმოსფერულ ჰაერზე კუმულაციური ზემოქმედების შეფასებისას ახლომდებარე საწარმოების გაფრქვევების გათვალისწინების შესაძლებლობა.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საწარმოში წყლის გამოყენება დაგეგმილია მხოლოდ სასმელ-სამეურნეო და სახანძრო მიზნებისათვის. სასმელ-სამეურნეო მიზნებისათვის საწარმო წყალს იღებს ადგილობრივი წყალმომარაგების სისტემიდან. სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით საწარმო წელიწადში გამოიყენებს 356.4 მ³ წყალს. სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების ჩაშვება განხორციელდება ქ. რუსთავის საკანალიზაციო სისტემაში. ამასთან, საწარმოო ტერიტორიიდან წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების დაბინძურების რისკი შეწონილი ნაწილაკებით არ არსებობს, რადგან საწარმოო პროცესი მიმდინარეობს ზემოდან დახურულ შენობაში. აღნიშნული წყლები მოხვდება ქ. რუსთავის სანიაღვრე სისტემებში.

საწარმოს საქმიანობის პროცესში მოსალოდნელია არასახიფათო და სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. ნარჩენების შეგროვება მოხდება სეპარირებულად. საყოფაცხოვრებო ნარჩენები განთავსდება საწარმოს ტერიტორიაზე შესაბამის კონტეინერებში და ხელშეკრულების საფუძველზე პერიოდულად გატანილი იქნება ადგილობრივი კომუნალური დასუფთავების სამსახურის მიერ მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე. რეციკლირებადი ნარჩენები გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციებს, ხოლო სახიფათო ნარჩენები შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა შესაბამისი უფლებამოსილების მქონე კომპანიებს.

საქმიანობის განხორციელების პროცესში ნიადაგისა და გრუნტის დაბინძურება შესაძლოა მოხდეს საწარმოო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების არასწორი მართვის, ასევე ავტოტრანსპორტიდან ნავთობპროდუქტების ავარიული დაღვრის შემთხვევაში. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საქმიანობის შედეგად მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების რისკი არ არსებობს.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო ტერიტორიაზე მცენარეული საფარი წარმოდგენილი არ არის. ამასთან, არსებული ტერიტორიაზე წითელი ნუსხით დაცული სახეობები არ დაფიქსირებულა.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოში ადამიანის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით მოხდება პერსონალისთვის ტრენინგების ჩატარება, მათი ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით აღჭურვა, მანქანა-დანადგარების ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფა.

სკოპინგის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციისა და ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენლის მიერ საპროექტო ტერიტორიის ადგილზე დათვალიერებით დგინდება, რომ შპს „მაქს იმპორტს“ უკვე მოწყობილი აქვს დამატებითი 10 ტ/სთ წარმადობის წისქვილი, ასევე გაზრდილია 8 ტ/სთ წისქვილის წარმადობა და დამონტაჟებულია დამატებითი 11 სილოსი. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, აღნიშნული ინფორმაცია შემდგომი რეაგირების მიზნით გადაეგზავნა სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტს.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ასევე რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. ვინაიდან საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყანაში სხვადასხვა პერიოდში მოქმედებს სხვადასხვა სახის შეზღუდვა, კოდექსით გათვალისწინებული პროცედურების შეუფერხებლად ჩატარების მიზნით, 2020 წლის 18 სექტემბერს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსში“ განხორციელდა ცვლილება (<https://matsne.gov.ge/document/view/4994730>), რომელიც ითვალისწინებს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პანდემიის/ეპიდემიის დროს, ქვეყანაში არსებული ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის გათვალისწინებით, საჯარო განხილვის დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით ჩატარების შესაძლებლობას. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შპს „მაქს იმპორტის“ ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტის სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა გაიმართა 2020 წლის 18 დეკემბერს, Webex-ის აპლიკაციის მეშვეობით. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ: საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენელი, შპს „მაქს იმპორტის“ წარმომადგენელი, გზშ-ის ანგარიშის შემდგენელი პირი, ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის წარმომადგენელი, სამოქალაქო მოძრაობა „გავიგუდეთ“-ის წარმომადგენელი, შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას“ წარმომადგენელი და

დაინტერესებული საზოგადოება. საჯარო განხილვის ფარგლებში პროექტთან დაკავშირებული კითხვები დაისვა სამოქალაქო მოძრაობა „გავიგუდეთ“-ის წარმომადგენლის მხრიდან, რომლებიც ეხებოდა საწარმოს ნარჩენების გეგმის არსებობასა და სახიფათო ნარჩენების მართვის საკითხებს, რაზეც შპს „მაქს იმპორტის“ წარმომადგენელმა განმარტა, რომ საწარმო ფუნქციონირებს წლების განმავლობაში და გააჩნია ნარჩენების მართვის გეგმა, ასევე საწარმოში წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენები შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა შესაბამის კომპანიას. საჯარო განხილვაზე გამოთქმული შენიშვნები ასევე ეხებოდა ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების ავტომატურ რეჟიმში გაზომვის საკითხებს. სამოქალაქო მოძრაობა „გავიგუდეთ“-ის წარმომადგენლის მიერ გამოთქმული შენიშვნა ასევე ეხებოდა საჯარო განხილვის ჩატარების ფორმატს. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სამინისტროში პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1. გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის კონსულტანტის მიერ.
4. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:
 - პროექტის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების საჭიროების დასაბუთება;
 - საწარმოში არსებული (მიმდინარე) საქმიანობის დეტალური აღწერა;
 - დაგეგმილი ცვლილებების დეტალური აღწერა;

- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები კერძოდ, ტერიტორიის ალტერნატიული ვარიანტები, ტექნოლოგიური ალტერნატივები და შერჩეული ალტერნატივის (ტერიტორია, ტექნოლოგია) დასაბუთება გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით;
- დაზუსტებული მანძილები საწარმოს ტერიტორიიდან უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (მდებარეობის მითითებით), დასახლებამდე (სოფელი, ქალაქი), მდინარემდე;
- საპროექტო ტერიტორიის გენერალური გეგმა, შესაბამისი აღნიშვნებით და ექსპლიკაციით, სადაც დატანილი იქნება საწარმოს დანადგარები, ტექნოლოგიური მოწყობილობები, ინფრასტრუქტურული ობიექტები;
- ტერიტორიის მიმდებარედ და 500 მ-იანი რადიუსის მანძილზე არსებული ობიექტების შესახებ ინფორმაცია, დანიშნულების მითითებით;
- საწარმოს განთავსების ტერიტორიის GPS კოორდინატები Shp ფაილებთან ერთად;
- დასაქმებული ადამიანების დაზუსტებული რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- საწარმოო ტერიტორიის გარემოს არსებული მდგომარეობის აღწერა;
- ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებისა და ტექნოლოგიის დეტალური აღწერა და ტექნიკური პარამეტრები;
- ინფორმაცია მიმდინარე და დაგეგმილი საქმიანობის ფიზიკური მახასიათებლების შესახებ, საწარმოში არსებული და საპროექტო ტექნოლოგიური დანადგარების აღწერა, სიმძლავრე, წარმადობა, შესაბამისი სქემები, საპასპორტო მონაცემები;
- ტექნოლოგიური სქემა და საწარმოო პროცესის დეტალური აღწერა;
- ინფორმაცია საწარმოს საწვავით უზრუნველყოფის, გამოყენებული საწვავის ტიპისა და მოცულობის შესახებ;
- ინფორმაცია წარმოებული პროდუქციის ოდენობის შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების შესახებ. დეტალური ინფორმაცია ნედლეულის შემოტანის და პროდუქციის გატანის (სიხშირის) შესახებ, შესაბამისი მარშრუტის მითითებით, ამასთან გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკთან დაკავშირებით მუნიციპალიტეტთან კომუნიკაციის ამსახველი ინფორმაცია/დოკუმენტაცია;
- ინფორმაცია ღამის საათებში (ნედლეულისა და პროდუქციის (შემოზიდვა/გაზიდვის)) ტრანსპორტის გადაადგილების აკრძალვის შესახებ;
- ინფორმაცია ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის გამოყოფილი ავტოტრანსპორტის შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოს ტერიტორიაზე შემოსატანი ნედლეულის რაოდენობის შესახებ;
- ინფორმაცია ნედლეულის დასაწყობების შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოში გამოყენებული დანამატი ნივთიერებების რაოდენობის და დასაწყობების შესახებ;
- წარმოქმნილი მტვრის (ნარჩენი) კვლავწარმოებაში გამოყენების შესაძლებლობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ინფორმაცია გამწოვი სავენტილაციო სისტემის პარამეტრების შესახებ;

- მტვერდამჭერი სისტემების დახასიათება (სისტემის პარამეტრები, ეფექტურობა), შესაბამისი საპასპორტო მონაცემებით;
- საწარმოში წარმოქმნილი ნარჩენებისა და მათი მართვის შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია სასმელ-სამეურნეო მიზნით წყალმომარაგების შესახებ;
- სამეურნეო-ფეკალური და სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხები;
- საწარმოს ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის დეტალური გეგმა;
- საწარმოს ტერიტორიის საკუთრების ან იჯარის ხელშეკრულების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედების შეჯამება, მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებისა და ექსპლუატაციის პერიოდისთვის, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში (ახლომდებარე საწარმოებთან კუმულაციური ზემოქმედების გათვალისწინებით), ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების დეტალური გეგმა; გაფრქვევის ყველა წყარო დატანილი უნდა იყოს გენგეგმაზე;
- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა უწყვეტი ინსტრუმენტული მონიტორინგის დანერგვის საკითხები;
- ზემოქმედება ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისას შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრით (მათ შორის ტრანსპორტირებისთვის გამოყენებული გზების მორწყვის საკითხი);
- ზემოქმედება ნიადაგზე და შესაძლო დაბინძურება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებებით;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება;
- ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- საწარმოს ექსპლუატაციის და ნედლეულის/პროდუქციის შემოტანის-გატანის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ დეტალური ინფორმაცია; შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებზე ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე, შესაბამისი კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებებით;

- შესაძლო ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქოლოგიურ ძეგლებზე;
 - კუმულაციური ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება 500 მეტრიან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით და ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის (განსაკუთრებით ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების კუთხით), შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
 - შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
 - გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
 - საწარმოს ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
 - გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებისა და ექსპლუატაციის პერიოდისთვის, სადაც ასევე ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების და ხმაურის გავრცელების მინიმუზაციის მიზნით ყურადღება გამახვილდება ატმოსფერული ჰაერის და ხმაურის ინსტრუმენტულ მონიტორინგზე, საკონტროლო წერტილების (საწარმოს ტერიტორიაზე, უახლოეს დასახლებულ მოსახლესთან), მონიტორინგის სიხშირის და მეთოდის მითითებით;
 - სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და წარმოდგენილი მოსაზრებების და შენიშვნების შეფასება;
 - **გზშ-ს ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ;**
- ვინაიდან საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ ფუნქციონირებს სხვადასხვა საწარმო ობიექტები, მოსალოდნელია მნიშვნელოვანი კუმულაციური ზემოქმედება (ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ემისიებით, ხმაურის გავრცელებით, სატრანსპორტო ნაკადზე ზემოქმედებით). გზშ-ის ანგარიშში დეტალურად უნდა იქნეს შეფასებული და გათვალისწინებული გარემოს ყველა კომპონენტზე შესაძლო კუმულაციური ზემოქმედება, საპროექტო ზონაში არსებული ყველა საწარმო ობიექტისგან გამოწვეული ზემოქმედებების გათვალისწინებით (სრულყოფილად იქნეს შეფასებული ზემოქმედება მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე);
 - გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ხმაურის ყველა წყარო გენგეგმაზე დატანით, ასევე კანალიზაციის სქემა გენგეგმაზე დატანით;
 - გზშ-ის ანგარიშში მოცემული უნდა იყოს ინფორმაცია გაბატონებული ქარების გავრცელების მიმართულების შესახებ (აღნიშნული საკითხი მნიშვნელოვანია გამონაბოლქვის გავრცელების მიმართულების კუთხით საწარმოდან სამხრეთ-დასავლეთით მდებარე დასახლებასთან მიმართებაში);

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს საწარმოში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად, ასევე არსებული რეალობის გათვალისწინებით უკვე არსებულ და დაგეგმილ დანადგარებთან მიმართებით.

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „მაქს იმპორტის“ მიერ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილი ქ. რუსთავეში, მარის არხის III დასახლების, სს „რკინა-ბეტონის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიშში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.